

SCI-CONF.COM.UA

EUROPEAN SCIENTIFIC DISCUSSIONS

**ABSTRACTS OF V INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MARCH 28-30, 2021**

**ROME
2021**

EUROPEAN SCIENTIFIC DISCUSSIONS

Abstracts of V International Scientific and Practical Conference

Rome, Italy

28-30 March 2021

Rome, Italy

2021

UDC 001.1

The 5th International scientific and practical conference “European scientific discussions” (March 28-30, 2021) Potere della ragione Editore, Rome, Italy. 2021. 683 p.

ISBN 978-88-32934-02-1

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // European scientific discussions. Abstracts of the 5th International scientific and practical conference. Potere della ragione Editore. Rome, Italy. 2021. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/v-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-european-scientific-discussions-28-30-marta-2021-goda-rim-italiya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: rome@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2021 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2021 Potere della ragione Editore ®

©2021 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Sokolovskaya O., Valevskaya L., Shalenyy V.* 14
PROSPECTS OF PRODUCTION OF ESSENTIAL OIL GRAIN CROPS IN UKRAINE.
2. *Берднікова О. Г.* 18
ВПЛИВУ ФОНУ ЖИВЛЕННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ СОРТУ ХЕРСОНСЬКА-99 В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ.
3. *Бойчук І. В.* 29
ВПЛИВ ФОНУ ЖИВЛЕННЯ НА РОСТОВІ ПРОЦЕСИ ГІБРИДУ СОНЯШНИКУ МЕГАСАН В ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.
4. *Д'яконов О. В., Криштон Є. А., Пиріжок В. С., Д'яконов В. І.* 38
РОЗРОБКА СИСТЕМИ БЕЗПЕЧНОГО ТА РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ВІДХОДІВ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ЯКІСНИХ ПАЛИВНИХ БРИКЕТІВ.
5. *Марченко К. Ю.* 45
АКТИВНІСТЬ ОКРЕМИХ ФЕРМЕНТІВ КЛАСУ ОКСИДОРЕДУКТАЗ У РОСЛИНАХ ВІВСА ГОЛОЗЕРНОГО ЗА ВИКОРИСТАННЯ БІОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ.
6. *Пида С. В., Броцак І. С., Тригуба О. В.* 49
ФЕНОЛОГІЧНІ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА СТАДІЯМИ РОСТУ І РОЗВИТКУ НУТУ ЗВИЧАЙНОГО (*CICER ARIETINUM L.*).

BIOLOGICAL SCIENCES

7. *Roppe-Teneishvili O., Skripchenko K.* 54
FORAGE BEHAVIOR RESEARCH OF HARVESTER ANTS AND ITS ROLE IN DISTRIBUTION OF RARE PLANT SPECIES IN BIOCENOSIS.
8. *Курка С. С.* 60
ОЦІНКА УСПІШНОСТІ ІНТРОДУКЦІЇ *GLEDITSIA TRIACANTOS L.* В ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.
9. *Макаренко О. А., Голованова А. І.* 67
ВПЛИВ КОМПЛЕКСНОЇ ФАРМАКОПРОФІЛАКТИКИ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ НА СТАН ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ ЩУРІВ.
10. *Шукюрова З. Ю., Мустафаева Г. А.* 71
ИССЛЕДОВАНИЕ ПРОЦЕССА УДАЛЕНИЯ СЕРИЦИНА ИЗ ШЕЛКОВОГО ВОЛОКНА ШЕЛКОПРЯДА *SATURNIA PYRI (DENIS & SCHIFFERMÜLLER, 1775)*.

MEDICAL SCIENCES

11. *Kolotylo T. R., Ratushna I. L., Rykhlo I. S.* 78
THE MODERN ASPECTS OF COVID-19 VACCINATION.

УДК 633.11:631.811(477.7)

ВПЛИВУ ФОНУ ЖИВЛЕННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ СОРТУ ХЕРСОНСЬКА-99 В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

Берднікова Олена Геннадіївна
к. с.-г.наук, доцент
Херсонський державний
аграрно-економічний університет

Анотація. Озима пшениця – провідна зернова культура сільськогосподарського виробництва України, основні посіви якої зосереджені у степовій та лісостеповій зонах, де питома вага її у структурі посіву зернових сягає майже 50%. За вмістом поживних речовин зерно озимої пшениці найбільше відповідає потребам харчування людини. Із зерна її виготовляють борошно, крупу, крохмаль. За рахунок цього людина одержує біля половини необхідних організму білків і вуглеводів, 70-80 % вітаміну В₁, значну частку вітамінів РР та Є, мінеральних та інших речовин .

Потреба України в зерні складає 50-53 млн. тон, у тому числі пшениці – 21-22 млн. тон. Тому кількість зерна, яка виробляється зараз, не забезпечує потреби держави. Одночасно з цим погіршилася якість зерна, особливо в озимої пшениці. Тому проблема підвищення ефективності виробництва цієї культури є одним з основних завдань аграрної науки. Як свідчать дані науково-дослідних установ та виробництва, озима пшениця має досить високі потенціальні можливості і в сприятливих умовах може формувати урожай до 80-100 ц зерна з 1 га .

Ключові слова. Пшениця озима, мінеральні добрива, рекомендована доза

Постановка проблеми. Пшеницю озиму відносять до числа найбільш цінних та високопродуктивних зернових культур. Вона завжди була і наразі залишається провідною зерновою культурою в нашій країні. Із зерна пшениці озимої виготовляють безліч продуктів харчування, найголовнішими із яких є

хліб та хлібобулочні вироби. Цінність хліба із пшеничного борошна визначається досить сприятливим хімічним складом зерна. Зерно пшениці містить від 11 до 24% високоцінного білка, вміст якого обумовлюється значною мірою сортовим складом та умовами вирощування. Засвоюваність білка пшеничного хлібу становить близько 95%. Пшеничний хліб характеризується високою калорійністю – в одному його кілограмі міститься від 2000 до 2500 кілокалорій, що засвідчує його високу поживність та робить його надійним джерелом енергії.

Найбільш якісний хліб і хлібобулочні вироби одержують із борошна пшениць сильних сортів, що належать до виду м'якої пшениці. Одночасно, хліб із борошна сильних пшениць є не лише джерелом харчування, а й так званим каталізатором, що покращує процеси травлення і засвоєння інших продуктів харчування [1, 2].

Стан вивчення питання. Виробничий досвід і дані науково-дослідних установ свідчать, що потенціал пшениці озимої може забезпечити подальше зростання її продуктивності, насамперед, за рахунок застосування більш досконалих технологій вирощування цієї культури. Сучасний етап інтенсифікації агропромислового комплексу пов'язаний із широким використанням мінеральних добрив, пестицидів та інших агрохімічних засобів, які сприяють підвищенню врожайності вирощуваних культур, але одночасно негативно впливають на умови життєдіяльності ґрунтової біоти. Тому розвиток і поглиблення досліджень, спрямованих на розробку більш досконалих екологічно-безпечних технологій вирощування сільськогосподарських культур, зокрема, пшениці озимої, є однією з актуальних та перспективних галузей. Важливе значення у даному напрямку відіграють регулятори росту рослин, впровадження яких у виробництво дозволяє додатково одержувати від 10 до 25% валових зборів сільськогосподарської продукції. Вони не чинять негативного впливу на мікрофлору ґрунту, не акумулюються в ґрунті, вони швидко нейтралізуються ґрунтовими сапрофітними мікроорганізмами, активізують діяльність фосфат- мобілізуючих бактерій, азототрофних та

симбіотичних мікроорганізмів ґрунту. Регулятори росту не загрожують комахам-запилювачам і не шкодять об'єктами довкілля.

Завдання і методика досліджень. Територія навчально-дослідного господарства, де проводились досліди, знаходиться в південно-західному агроґрунтовому районі південної степової агрокліматичної зони України.

ґрунтоутворні породи – важкосуглинисті, карбонатні, неоглеєні, незасолені леси. Ґрунт – темно-каштановий. Морфобіологічна характеристика описана згідно ґрунтового розрізу, який було зроблено восени 1969 року в шостому полі дослідної стаціонарної сівозміни.

Результати досліджень. Погодні умови – вирішальний фактор отримання високих врожаїв. Адже вони забезпечують створення середовища, яке найбільш повно відповідає вимогам рослин протягом всього періоду вегетації, особливо в фазу появи сходів та в критичний момент, коли рослини максимально потребують вологи. Тому розглядати та аналізувати отримані результати необхідно з урахуванням погодних умов, спираючись на їх особливості в рік проведення досліджень. Порівнюючи багаторічні дані з погодними умовами першого року проведення досліджень можна стверджувати, що температурні умови відрізнялись не суттєво.

Припинення осінньої вегетації озимої пшениці відбулося в третій декаді листопада, коли середньодобова температура повітря становила 4,8°C, хоча за середньобагаторічними даними цей процес відбувається в середині вищезгаданого місяця. Це призвело до більш посиленого кушіння та розвитку кореневої системи.

Згідно даних Херсонської метеорологічної станції, температура повітря в другій період вегетації мало відрізнялась від багаторічних показників, що не можна сказати про кількість опадів, яка у березні та травні була у 3,75 та 2,16 рази вища ніж в середньому за багаторічний період (табл.1).

Таблиця 1

Характеристика погодних умов 2019-2020 сільськогосподарського року

Рік	Місяць	Середньодобова температура повітря, °С				Сума опадів, мм				Відносна вологість повітря, %			
		декада			середня за місяць	декада			сума за місяць	декада			середня за місяць
		1	2	3		1	2	3		1	2	3	
2018	IX	19,8	20,1	18,3	19,4	15,3	5,2	0,0	20,5	60,0	66,0	62,0	62,7
	X	15,8	9,6	8,2	11,2	0,0	8,0	14,2	22,2	60,0	77,0	72,0	69,7
	XI	7,5	6,0	4,8	6,1	15,9	16,2	23,5	55,6	86,0	83,0	87,0	85,3
	XII	6,1	0,7	2,2	3,0	29,3	1,8	18,4	49,5	89,0	74,0	84,0	82,3
2019	I	-0,4	-4,0	-10,3	-4,9	7,6	8,5	6,4	22,5	85,0	83,0	75,0	81,0
	II	-4,5	-4,0	1,3	-2,4	8,8	21,2	1,0	31,0	80,0	89,0	89,0	86,0
	III	0,1	3,0	5,1	2,7	52,5	31,4	6,2	90,1	78,0	91,0	80,0	83,0
	IV	8,9	9,3	12,1	10,1	9,5	15,8	0,0	25,3	80,0	83,0	64,0	75,7
	V	12,0	15,3	18,0	15,1	24,4	25,2	25,0	74,6	73,0	81,0	76,0	76,7
	VI	18,4	17,8	24,3	20,2	28,6	8,6	15,1	52,3	67,0	78,0	73,0	72,7
	VII	22,0	22,5	23,2	22,6	4,4	16,1	21,7	42,2	60,0	62,0	60,0	60,7
	VIII	23,5	24,2	21,1	22,9	4,6	13,1	70,0	87,7	74,0	64,0	72,0	70,0
			середня за рік			10,5	сума за рік			573,5	середня		

Вміст поживних елементів у дослідях був наступним. Вміст нітратного азоту в ґрунті змінювався протягом вегетаційного періоду культури і залежав від фону мінерального живлення (табл. 2).

Таблиця 2.

**Вміст нітратного азоту на дослідній ділянці, мг/100 г ґрунту
(2019-2020 рр.)**

Варіант	Шар ґрунту, см	Фаза розвитку рослин			
		сходи	колосіння	налив зерна	молочна стиглість
Без добрив	0-30	удобрення 4,31	2,5	0,89	0,12
	30-50	0,96	0,32	0,22	0,09
	50-70	0,01	0,12	0,09	0,15
	0-70	1,76	0,93	0,2	0,07
Розрахункова доза добрив	0-30	5,55	3,58	1,77	0,31
	30-50	1,03	0,35	0,24	0,28
	50-70	0,37	0,14	0,05	0,18
	0-70	2,21	1,25	0,6	0,02

Вміст нітратів в орному шарі ґрунту (0-30 см) без внесення добрив на початку вегетації пшениці становив 4,31 мг/100 г ґрунту, а при застосуванні розрахункової дози підвищився до 5,55 мг/100 г ґрунту. В подальшому вміст нітратного азоту, в неудобрених варіантах дослідів знижувався, що пов'язано

інтенсивним його споживанням рослинами. У варіантах без добрив інтенсивність ростових процесів та накопичення надземної маси значно поступається варіантам з застосуванням розрахункової дози мінеральних добрив. Середній вміст нітратного азоту в ґрунті в фазі наливу зерна на удобрених ділянках на 6,3-7,4% вище, ніж у контрольному варіанті. Результати досліджень свідчать про те, що вміст рухомого фосфору та обмінного калію в орному шарі дослідних ділянок перед сівбою пшениці озимої був досить високим, що пояснюється щорічним внесенням рекомендованих доз NPK під всі культури сівозміни (табл. 3.).

Таблиця 3.

Вміст рухомого фосфору та обмінного калію на дослідних ділянках, мг/100 г ґрунту (2019-2020 рр.)

Варіант удобрення	Шар ґрунту, см	Фаза розвитку рослин			
		сходи	колосіння	налив зерна	молочна стиглість
Рухомий фосфор					
Без добрив	0-30	7,49	6,87	5,98	5,14
	30-50	1,76	1,38	1,07	0,99
	0-50	5,10	4,15	3,49	2,96
Розрахункова доза добрив	0-30	8,17	5,98	4,89	4,63
	30-50	1,62	0,16	0,34	0,22
	0-50	5,03	3,13	2,55	2,34
Обмінний калій					
Без добрив	0-30	41,7	39,6	36,9	34,3
	30-50	35,6	33,7	31,9	31,2
	0-50	38,7	36,7	34,4	32,5
Розрахункова доза добрив	0-30	43,3	40,2	36,5	33,8
	30-50	36,2	33,9	31,5	29,6
	0-50	39,9	37,2	34,0	31,6

Внесення добрив сприяло більш інтенсивному використанню рухомого фосфору в зв'язку з накопиченням більшої надземної маси. Зниження вмісту рухомого фосфору в 0,5 м шарі ґрунту на період від колосіння до наливу зерна становило 8,4%. Найбільш інтенсивне зниження вмісту рухомого фосфору спостерігалось у фазу наливу зерна між удобреними та неудобреними варіантами – в 1,1,-1,2 рази. Це свідчить про те, що внесення розрахункової дози мінеральних добрив підвищує інтенсивність використання ґрунтових

запасів фосфору. Високий вміст рухомої форми калію пояснюється агрохімічними властивостями темно-каштанових ґрунтів та позитивною динамікою цього елемента живлення. В дослідях вихідні запаси рухомої форми калію в орному шарі і в цілому 0-50 см шарі ґрунту практично не змінювався в початкові етапи росту й розвитку і був достатньо високим 41,7-43,3 мг/100 г ґрунту. В подальшому в неудобрених варіантах в процесі вегетації озимої пшениці вміст обмінного калію в 0-50 см шарі ґрунті знизився на 1,9-6,8 мг/100 г ґрунту. У варіантах з внесенням розрахункової дози мінеральних добрив за цей період показники зменшувались 7,3-16,8%.

Порівнюючи висоти рослин при різних у варіантах досліді можна зробити висновок, що відмінності у величині цього показника проявляються вже на початку фази весняного куціння коли застосування мінеральних добрив сприяло збільшенню висоти в середньому на 3,7 см (табл. 4).

Таблиця 4.

Ріст рослин озимої пшениці залежно від доз мінеральних добрив (2019 р.)

Варіант удобрення	Фаза розвитку			
	весняне куціння	колосіння	налив зерна	молочна стиглість
Без добрив (контроль)	31/0,7	84/3,6	107/1,1	98/0,1
N ₃₀ P ₃₀	33/0,7	92/3,7	115/1,3	114/0,2
N ₆₀ P ₆₀	34/0,8	95/3,9	125/1,5	117/0,2
N ₉₀ P ₉₀	34/0,8	99/4,2	129/1,5	112/0,3
Розрахункова доза добрив	34/0,8	97/4,0	132/1,5	127/0,3

Примітка: чисельник – висота рослин, см;

знаменник – приріст, см/добу

В подальший період розрив між ділянками з різним рівнем мінерального живлення збільшився до 5,8-6,3 см у фазу колосіння, а в подальший період дещо знизився, що пояснюється припиненням ростових процесів та переходом пластичних речовин для формування зерна. Фаза розвитку також впливала на показник середньодобового приросту, який був максимальним у варіантах з

внесенням розрахункової дози мінеральних добрив та у варіанті N₉₀P₉₀, коли фазу колосіння і дорівнював 4,0-4,2 см за добу. Мінімальні прирости рослин у висоту спостерігалися в фазі наливу зерна до молочної стиглості (0,1-0,3 см/добу), коли рослини пшениці посилено формували зерно і проходило накопичення в них органічних речовин, а ростові процеси практично зупинилися. Приріст сирої маси протягом вегетаційного періоду рослин озимої пшениці сорту Херсонська безоста залежав від досліджуваного фону мінерального живлення (табл. 5).

Таблиця 5.

Динаміка показників надземної маси посівами озимої пшениці сорту Херсонська безоста залежно від системи удобрення, ц/га (2019 р.)

Варіант удобрення	Фаза розвитку			
	весняне кущіння	колосіння	налив зерна	молочна стиглість
Без добрив (контроль)	140	242	250	221
N ₃₀ P ₃₀	146	279	326	289
N ₆₀ P ₆₀	161	319	340	301
N ₉₀ P ₉₀	167	330	348	308
Розрахункова доза добрив	163	329	345	306

В досліджах відмічена позитивна дія наростання сирої біомаси залежно від фону мінерального живлення. Причому, якщо у фазу весняного кущення різниця між варіантом без добрив та внесенням розрахункової мінеральних дози за методом оптимальних параметрів дорівнювала 5-23 ц/га, то у фазу наливу зерна збільшилася до 19-67 ц/га. Хоча до фази молочної стиглості зерна спостерігається зниження показників рослинної біомаси в усіх варіантах системи удобрення, що пов'язано з підсиханням листостеблової маси та переходом поживних речовин у колос і зерно. Середньодобовий приріст сирої надземної маси до фази колосіння був повільним і становив 184-251 кг/га. Найбільший середньодобовий приріст сирої маси був відмічений від початку колосіння до наливання зерна. У варіантах з внесенням мінеральних добрив приріст становив 327-394 кг/га за добу, а його інтенсивність на контрольних

ділянках була меншою на 8,4-15,7%. Після наливу зерна середньодобовий приріст поступово зменшувався, а потім припинявся.

Добре розвинене листя рослин при покращенні умов живлення обумовлює високий приріст сухої речовини. Накопичення сухої речовини тісно пов'язано з поживним режимом ґрунту та, в першу чергу, з наявністю в ґрунті доступних елементів живлення [29]. Згідно проведених досліджень інтенсивність ростових процесів при внесенні мінеральних добрив набагато вища, ніж у неудобреному варіанті (табл. 6.).

Таблиця 6.

Динаміка накопичення сухої речовини рослинами, ц/га (2019 р.)

Варіант	Фаза розвитку рослин			
	весняне кущіння	колосіння	налив зерна	молочна стиглість
Без добрив (контроль)	38,7	59,7	65,5	72,2
N ₃₀ P ₃₀	39,9	67,0	80,1	88,1
N ₆₀ P ₆₀	43,1	75,0	84,3	109,5
N ₉₀ P ₉₀	42,9	73,5	87,3	111,1
Розрахункова доза добрив	44,7	77,2	93,4	112,5

Відносно сирії надземної маси різниця між показниками контрольного варіанта та варіантами з внесенням мінеральних добрив наростає від фази кушення – від 38,7 до 39,9-44,7 ц/га, до наливу зерна – від 65,5 до 80,1-93,4 ц/га. У фазу молочної стиглості зерна відмічається збільшення кількості сухої речовини, на відміну від сирії біомаси, це пояснюється переходом і накопиченням речовин в зерні пшениці та підсиханням листостеблової маси рослин. Середньодобовий приріст сухої речовини пшениці сорту Херсонська безоста при внесенні мінеральних добрив у міжфазний період від колосіння до наливу зерна збільшився на 8,0-15,4%, порівняно з контрольним варіантом, а в подальшому приріст сухої речовини також підвищився в усіх варіантах, у середньому в 1,1-1,2 рази. Весняно-літній період вегетації озимої пшениці сорту Херсонська безоста характеризувався зниженою кількістю опадів та високими температурами повітря. Проте, період колосіння, формування та

наливу зерна співпав жаркою погодою за одночасного опадів, що обумовило формування виповненого зерна та високої продуктивності рослин. Аналіз урожайних даних свідчить про те, що навіть за несприятливих погодних умов мінеральні добрива сприяли підвищенню врожайності зерна сорту Херсонська безоста (табл. 7).

Внесення мінеральних добрив згідно схеми дослідів сприяло збільшенню врожаю, у середньому на 0,28-1,44 т/га або на 8,2-42,4%, що підтверджує високу ефективність мінеральних добрив на поливних землях півдня України при вирощуванні пшениці. Використання розрахункової дози мінеральних добрив дало можливість отримати максимальний рівень врожаю зерна на рівні 4,82 т/га. При цьому врожайність без добрив становила 3,39 т/га. При порівнянні ділянок з внесенням N₆₀P₆₀ та N₉₀P₉₀ – відмічене дуже незначне збільшення врожайності – лише на 0,04 т/га, що набагато менше показників НІР₀₅ – 0,23 т/га.

Таблиця 7

Урожайність зерна озимої пшениці сорту Херсонська безоста залежно від доз мінеральних добрив, т/га (2019 р.)

Варіант	Показники урожайності				
	Повторності				Середнє
	I	II	III	IV	
Без добрив (контроль)	3,48	3,37	3,37	3,32	3,39
N ₃₀ P ₃₀	3,67	3,6	3,77	3,61	3,66
N ₆₀ P ₆₀	4,41	4,49	4,5	4,52	4,48
N ₉₀ P ₉₀	4,52	4,5	4,58	4,46	4,52
Розрахункова доза добрив	4,75	4,93	4,83	4,77	4,82
Середнє	4,17	4,18	4,21	4,14	4,17
НІР ₀₅ , т/га = 0,23					

Якість зерна озимої пшениці сорту Херсонська безоста покращувалась у варіантах з внесенням мінеральних добрив, що пояснюється їх високою позитивною та істотним наростанням ростових процесів рослин (табл. 8).

В досліді встановлено тенденція до підвищення маси 1000 зерен при збільшенні дози мінеральних добрив, а також при використанні розрахункової дози мінеральних добрив. В цьому варіанті виявлена найбільша маса 1000 зерен

на рівні 32,2 г. Також відмічена тенденція до покращення скловидності, який зростав з підвищенням фону мінерального живлення з 91 до 94-97%. Крім того, в досліді встановлена позитивна дія мінеральних добрив на вміст в зерні клейковини, що підтверджує їх велике значення на якісні показники.

Таблиця 8.

Якісні показники зерна сорту Херсонська безоста залежно від доз мінеральних добрив (2019 р.)

Варіант удобрення	Маса 1000 зерен, г	Скловидність, %	Вміст клейковини, %
Без добрив (контроль)	25,3	91	23,2
N ₃₀ P ₃₀	26,7	93	23,7
N ₆₀ P ₆₀	26,9	94	27,5
N ₉₀ P ₉₀	27,1	97	27,8
Розрахункова доза добрив	28,5	97	29,4
Середнє	26,9	94,4	26,3

У варіанті без добрив цей показник становив 23,2%, а при застосуванні розрахункової дози спостерігалось збільшення вмісту клейковини до 29,4% або на 6,2%.

Висновки. Отже вирощування пшениці озимої сорту Херсонська-99 в умовах Південного Степу рекомендуємо використовувати мінеральні добрива, дози яких необхідно визначати методом оптимальних параметрів з урахуванням поживних речовин у ґрунті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бабіч Ю.В. Строки сівби та продуктивність озимої пшениці по чорному пару / Ю.В. Бабіч, М.М. Солодушко, М.І. Пихтій, М.І. Громов // Хранение и переработка зерна. – Днепропетровск, 2003. - №9. – С. 24-26.
2. Базалій В.В. Пластичність і стабільність продуктивності різних морфобіотипів озимої пшениці // Таврійський науковий вісник / Базалій В.В., Базалій Г.Г. – Херсон: Айлант, 1997. – В. 2. – С. 13-17.

3. Жемела Г.П. Спадкування і мінливість ознак якості зерна озимої м'якої пшениці / Жемела Г.П., Маренич М.М. // Вісник Полтавського ДСГ ін-ту, 1999. - № 5. – С. 4-6.
4. Жемела Г.П. Якість зерна озимої пшениці / Жемела Г.П. – К.: Урожай, 1973. – 183 с.
5. Жужа О.О. Вплив строків сівби на урожайність озимої пшениці / Жужа О.О. // Таврійський науковий вісник. – Херсон: Айлант, 2007. – Вип.52, Ч2. – С. 76-79.
6. Бабаянц Л. и др. Шкала оценки сортов зерновых колосовых культур по устойчивости к листостебельным заболеваниям / Л. Бабаянц, А. Маштерхази, Ф. Валтер // Методы селекции и оценки устойчивости пшеницы и ячменя к болезням в странах-членах СЭВ. – Прага, 1988. – 321 с.